

trobenta

»Trobenta je plemenito glasbilo, ki je spremljalo dramatične in veselja polne dogodke v zgodovini človeštva.«

Sir John Eliot Gardiner

Trobilo ali pihalo?

Trobenta spada v družino trobil, katerih značilnost je, da zvok proizvedejo z ustnicami, v nasprotju s pihalnimi instrumenti, kjer vlogo ustnic opravlja jeziček. Ne glede na to, da je pri obeh družinah glasbil bistvenega pomena zrak oz. pihanje, jih zaradi načina proizvodnje zvoka ne uvrščamo v isto skupino.

Prestissimo: Zvok, ki ga proizvedejo ustnice, potuje skozi celotno dolžino trobente s hitrostjo približno 340 metrov na sekundo, kar predstavlja 1224 kilometrov na uro oz. hitrost, ki jo dosegajo reaktivna letala.

Sicer drži, da se je v razvoju trobente skozi zgodovino marsikaj spremenilo, toda na neki način je še vedno podobna svojim predhodnicam. Zvok je še vedno proizveden s pomočjo zraka in z vibracijo ustnic, ki jih postavimo na razširjen del cevi oziroma ustnik.

Dolga, ravna, lesena cev ...

Zagotovo z zgornjimi besedami ne bi opisali trobente, a vendarle jo je moč povezati s tradicijo avstralskih staroselcev – aboriginov, ki uporabljajo instrument »didgeridoo« (didžeridu). Gre za votlo leseno cev, pri kateri en del predstavlja odmevnik, skozi katerega se zvok razprostira v okolico, nasprotni konec cevi pa je ustnik, v katerega se pošiljajo vibracije z ustnicami. Zaradi tega načina proizvodnje zvoka ne bo nič narobe, če didžeridu imenujemo za predhodnika današnjih trobilnih instrumentov.

Didžeridu

Instrumenti, ki jih povezujemo s trobento, so dokumentirani v različnih civilizacijah po svetu. Omenili smo že didžeridu, potem je tukaj glasbilo, narejeno iz ovnevega roga in imenovano »šofar« (šofar), ki se v judovski tradiciji še vedno uporablja pri verskih obredih in ceremonijah. Pravzaprav se je v pradavnini skoraj v vsaki civilizaciji našla kakšna cev, kost ali živalski rogovi, ki so nevede predstavljali trobilo. S pomočjo na novo odkritih materialov pa so predmete iz narave imitirali in jih proizvedli v trajnejše izdelke.

Šofar

Dežela reke Nil: Zagotovo so trobente imele pomembno vlogo tudi v egiptovski civilizaciji, saj so jih veliko našli v Tutankamonovi grobnici.

Z bojišč do prve lepotne operacije!

Trobenta se v obdobju srednjega veka začne pojavljati kot instrument v različnih zasedbah, a še pomembnejša je bila njena uporaba v vojski. Glasbeniki v srednjem veku niso bili posebej spoštovani, v nasprotju s trobentači, ki veljajo za prve uradno zaposlene glasbenike. Sodelovali so kot bojni oznanilci na križarskih pohodih in kot zabavljaji za gospodo, zato so posledično živeli na veliki nogi. Zamisel renesančnih kovačev oziroma oblikovalcev kovin je povzročila veliko spremembo na področju trobente. Ugotovili so, da je cev moč upogniti, če jo prej napolniš s svincom. Tako so trobente postale krajše in večkrat zavite. Po mnogo letih prepovedi so začeli trobento uporabljati tudi v cerkvene namene, ustanovile pa so se tudi nekakšne izobraževalne delavnice, na katerih so mlade fante naučili igranja na trobento, saj so zaradi čedalje večjega povpraševanja enostavno potrebovali ljudi, ki so znali igrati na trobento. Cesare Bendinelli je leta 1580 postal vodja ter učitelj trobentačev v Münchnu in tako napisal prvi priročnik za učenje trobente *Tutta l'arte della Trombetta*, ki je vseboval navodila, skladbe in podobno.

B kot baročni, Bachov, božični ali brandenburški

Velja, da je to obdobje pustilo velik pečat in se z zlatimi črkami zapisalo v zgodovini trobente. Naraščati je začelo število komponistov, ki so bodisi pisali skladbe za trobento bodisi so jih vključevali v svoja dela za večje ansamble, med njimi so bolj znani Antonio Vivaldi, Giuseppe Torelli, Georg F. Händel ter Heinrich I. F. Biber. Kompozicije so postajale čedalje bolj zahtevne in posledično se je dvigovala tudi raven obvladovanja glasbila pri trobentačih. Ravno to je posebno razvidno v delih Johanna Sebastiana Bacha, ki je v letih delovanja v Leipzigu sodeloval z vrhunskimi trobentači tistega časa in tako v svoje kompozicije vključeval veliko trobent z zelo zahtevno in pomembno vlogo. Bachov *Božični oratorij*, še posebej aktualen v tem koledarskem obdobju, ter drugi *Brandenburški koncert* sta še danes ogromen izziv za trobentače. Danes trobento iz baročnega obdobja imenujemo naravna ali baročna trobenta. Izraz je v uporabo prišel pozneje v zgodovini, in sicer zaradi lažjega razlikovanja med modernimi in zgodovinskimi trobentami.

Baročne trobente

Novinka: Trobenta naj bi se kot orkestrski instrument prvič pojavila v Monteverdijevem delu *Mantua* iz leta 1607.

S koncem baroka pa za precej desetletij potihnejo tudi trobenta, njen vpliv in razvoj, in sicer zaradi ukinitve določenih ustanov in ceremonij, ki so vključevale trobente, ter predvsem zaradi prehoda v klasicizem. Prodoren, bleščeč ton trobente se namreč ni ujema s stilom novega obdobja. V drugi polovici 18. stoletja so sicer določeni komponisti izkoristili možnosti igranja v visokih registrih in tako dobesedno tekmovali, kdo bo napisal skladbo z najvišjimi pasažami. Absolutni zmagovalec je postal Michael Haydn, ki v svojem *Koncertu v D-duru* pripravi trobentača, da se v podaljšanji pasaži poda do zvenečega tona A3.

Razen opisanih rivalstev med komponisti pa postane v klasicizmu vloga trobente nasprotna tisti iz baroka. Iz solistično izpostavljenega glasbila se namreč prelevi v orkestrski instrument, katerega glavni vlogi sta dopolnjevanje in jačanje akordov. Igranje v visokem registru postane fenomen prejšnjega obdobja, trobentači klasicizma pa stremijo h kvalitativnejšemu in močnejše resonančnemu tonu v srednjem registru.

Kromatika?

Ob naslednji veliki in zelo pomembni prelomnici v trobentaškem svetu pa velja omeniti Josepha Haydna, njegov koncert za trobento v Es-duru, trobentača Antona Weidingerja ter izum »klappentrompete« oziroma trobente z zaklopkami.

Veliko je bilo poskusov pri razvoju instrumenta, bolj ali manj uspešnih. Sicer ni znano, komu od mnogih je prvemu uspelo izdelati trobento z zaklopkami, a različni ohranjeni zapisi omenjajo izdelovalca Nessmanna, ki naj bi bil znan po izdelavi kvalitetnih trobent z zaklopkami. Posebnost te trobente je revolucionarna; prvič v zgodovini je bilo na trobento moč zaigrati različne kromatične tone v srednjem in spodnjem registru. To je izzvalo skladatelja Josepha Haydna, da je leta 1796 napisal delo, ki še danes velja za najpriljubljenejše in najverjetneje največkrat izvedeno na trobenti. Haydnov *Koncert za trobento v Es-duru* je namreč danes skladba, ki je obvezna literatura na vseh orkestrskih avdicijah ter tekmovanjih. Anton Weidinger pa je bil tisti, ki mu je bila dodeljena čast prve izvedbe omenjenega koncerta, ki se je zgodila leta 1800 na Dunaju. Le tri leta po prvi izvedbi pa je Haydnov namestnik na dvoru princa Esterhažyja, Johann Nepomuk Hummel, prav tako za Antona Weidingerja napisal *Koncert v E-duru*, ki skupaj s Haydnovim sestavlja del železnega repertoarja za trobento.

20 cm

Trobenta z zaklopkami

Ameriški ali nemški?

Ventili so eden od ključnih izumov, brez katerega si danes igranja na trobento ne znamo predstavljati.

Izvajalcu omogočajo

učinkovitejšo in bolj sinhronizirano spreminjanje dolžine cevi inštrumenta, kar preprosto pomeni, da s pritiskom na ventil zrak preusmerimo po krajših ceveh in obratno. Čeprav novodobno trobento v veliki večini sestavljajo trije ventili, ki omogočajo igranje celotne kromatične lestvice, se je prva trobenta pojavila s šestimi. V glasbenem časopisu *Allgemeine Musikalische Zeitung* je leta 1826 zapisano, da je hornist Heinrich Stölzel prvi predstavil trobento in rog z dodanimi tremi cilindričnimi ventili. Beseda »cilindrični« je dodana, ker se vzporedno s Stölzelvim izumom pojavi tudi novost Friedricha Sattlerja, ki predstavi trobento z rotorskimi ventili, kar poimenuje kot »dunajski sistem«. Oba sistema sta v veljavi še danes, seveda v bolj dovršeni različici. Tako imenovani dunajski oz. rotorski sistem se uporablja v nemško govorečih deželah, medtem ko sistem cilindričnih ventilov ostaja v primarni uporabi v drugih deželah po svetu. Ker pa se zvok trobent z različnimi sistemi ventilov tudi nekoliko razlikuje, je trend, da se za kompozicije nemških in avstrijskih skladateljev uporabljajo trobente z rotorji, za vse druge pa s cilindričnimi ventili. Med trobentači pa boste slišali žargonska vzdevka ameriške in nemške trobente.

Cilindrični ventili (levo) in rotorski ventili (desno)

»Vadi več Arbana!«

To so besede, ki jih zagotovo sliši vsak učenec, in trobentači vam bodo prikimali, če jih boste povprašali, ali jim je znan gospod po imenu Jean Baptiste Arban. Gre namreč za francoskega virtuozna na kornetu, pa ne na tistem, v katerem vam postrežejo kepico sladoleda, ampak na različici trobente, katere opis boste še zasledili pozneje v besedilu. Arban je leta 1864 izdal zelo znano metodo za kornet, ki je še vedno obvezna »bukva« na stojalu vsakega začetnika, amaterja in profesionalca.

Prezrta: Nihče izmed slavni skladateljev 19. stoletja ni napisal kompozicije za solo trobento in orkester. Inštrument so namreč premočno povezovali z godbami in fanfarnimi zasedbami.

Vse bolj pogosta uporaba trobent v orkestrski literaturi zahteva tudi natančnejšo ter elegantnejšo tehniko igranja, katere ključ je tudi intonančna pravilnost. Zopet zadiši po potrebi izboljšanja trobente. Ker trobila delujejo na principu zraka/vibracij, ki potujejo skozi različne dolžine cevi, je to marsikdaj razlog za intonančno hibo inštrumenta in današnji izdelovalci trobil se v veliki meri trudijo za izboljšanje tega problema. Eno izmed velikih izboljšav, ki je prispevala k lažjemu uravnavanju intonacije inštrumenta, so odkrili v zadnjem desetletju 19. stoletja v Parizu, in sicer gre za pomične potege. Princip, podoben tistemu, po katerem deluje pozavna, omogoča, da z majhnim podaljšanjem določenih cevi izboljšamo intonacijo, ki je nepravilna zaradi fizične zgradbe inštrumenta.

Orkestrašica!

Čeprav trobenta kot solistično glasbilo v 19. stoletju ni imela posebne veljave, pa sta se zato močno povečali njena prisotnost in vloga v orkestrskih kompozicijah. Nekateri komponisti, na primer

Mendelssohn, Schumann in Brahms, niso kaj prida poveličevali modnih trendov in so tako še vedno pisali za »zastarele« trobente brez ventilov. Spet drugi pa so v veliki meri pozdravljali napredek pri izdelovanju trobent ter ga posledično tudi dodobra izkoristili v svojih delih. V skladbah Mahlerja, Wagnerja, Straussa, Čajkovskega, Brucknerja, Bartóka, Stravinskega in še mnogo drugih tako najdemo zelo zapletene in zahtevne pasaže ter dele skladb. Če omenimo le nekatere izmed mnogo pomembnih, ne gre spregledati vloge trobente v Mahlerjevih simfonijah. V prav vsaki izmed njih je vrsta mest, ki zahtevajo odlično pripravljene in virtuoznega izvajalca, še posebej pa v »tretji« simfoniji, kjer se v tretjem stavku trobenta pojavi v slavnem solu izza odra, ter v njegovi »peti«, v kateri trobenta tako rekoč odpre simfonijo. Trobentači ji pogosto rečejo kar simfonija za trobento in orkester. Potem pa so tukaj še Straussova *Alpska simfonija* ter simfonična pesnitev *Tako je govoril Zaratustra*, Wagnerjev preludij k operi *Parsifal*, *Petruška* in *Ognjeni ptič* komponista Igorja Stravinskega. Vsekakor pa je to samo peščica prenekaterih izpostavljenih mest.

Za radovedne in ambiciozne bralce: Na letošnjem programu orkestrrov Slovenske filharmonije, radijskih simfonikov ter orkestrrov Slovenskega narodnega gledališča tako v Ljubljani kot v Mariboru je kar nekaj del, v katerih bo trobenta odigrala pomembno vlogo: *Slike z razstave Modesta Musorgskega*, *Ravelov Koncert za klavir v G-duru*, *Šeherezada Rimskega-Korsakova*, *opera Carmen Georga Bizeta*, *Donizzetijev Don Pasquale*, *Rensko zlato Richarda Wagnerja* ipd.

Trobenta, trumpet, trompete, tromba, trompette, trompeta ...

Danes je na voljo širok izbor trobent – od različnih izdelovalcev do različnih materialov. Najbolj razširjena je trobenta, uglašena v B (igrani ton C na B-trobenti je zvečani ton B), uporablja se v klasiki in jazzu, za učenje začetnikov in za koncertiranje profesionalcev. Sledijo ji različice, uglašene v C, Es, E, ki pa jih uporabljajo bolj ali manj klasični trobentači. Za izvajanje baročnih skladb je v uporabi pikolo trobenta, uglašena v B ali A, vendar zveni oktavo višje kot navadna B-trobenta. V našem okolju sta pogosta še krilni rog in že prej omenjeni kornet, katerih posebnost je nekoliko bolj žameten, rogu podoben ton. Nikakor pa ne smemo pozabiti na ustnik, ki je ključnega pomena, da »trobenta zaigra«. Zaradi potrebe po manjši prodornosti ali drugačni barvi zvoka trobente pa se uporabljajo tudi različni dušilci, ki jih vstavimo v odmevnik.

Od leve proti desni: B-trobenta, C-trobenta, Es-trobenta, E-trobenta ter pikolo trobenta v ospredju.

Zahvaljujoč uveljavitvi novega kompozicijskega sloga ter čedalje večjega zanimanja za jazz glasbo je pihalnim in trobilnim inštrumentom ponovno uspel prodor do položaja solističnih glasbil.

Kornet

Krilni rog

Ustniki

Skladbe, ki so nastale v 20. stoletju, predstavljajo velik del repertoarja za trobento, med njimi je bolj prepoznaven *Koncert za trobento in orkester* Henrija Tomasija ter *Concertino* Andreja Joliveta. Veliko inovativnih načinov igranja na trobento pa se v tem času razvije tudi skozi solistične skladbe komponistov Beria, Zimmermanna, Stockhausna, Pärta ipd.

Pionirji!

Brez dvoma in zaslužno najbolj prepoznaven trobentač prejšnjega stoletja je Maurice André. Odlikuje ga ogromno posnetih skladb, še več odigranih koncertov in bera odličnih študentov, ki jim je pomagal na poti do uspeha na konservatoriju v Parizu. Prav zaradi vsega tega in še mnogo drugih stvari, s katerimi je pripomogel k prepoznavnosti trobente, še danes velja za vzornika vsem trobentačem po svetu.

V takrat precej bolj vase zaprti Sovjetski zvezi je deloval Timofei Dokshitzer, ki je slovel po fenomenalni interpretaciji.

Adolph Herseth, ki drži naziv ikone orkestrskega trobentača, je z več kot petdeset let dolgo kariero v Čikaškem simfoničnem orkestru postavil temelje orkestrske trobente. Njegova sposobnost prilagoditve barve tona različnim glasbenim stilom še danes velja za fenomen.

Ekскурzija: Za tiste, ki si želijo o trobenti izvedeti še veliko več in si različne ohranjene zgodovinske primerke ogledati bolj od blizu kot samo na slikah, pa je obisk muzeja trobent v nemškem Bad Säckingenu odličen predlog.

Leon Pokeržnik

Literatura:

Cassone, Gabriele: *The trumpet book*; Zecchini Editore; april 2009

Trobenta tudi malo drugače ...

Trobenta je izmed vseh inštrumentov nekako najbolj »uporabna«, saj jo najdemo v vseh zvrsteh in stilih. Je izredno svetlo zvoneča in iz nje lahko izvabimo tako zelo mehke in nežne zvoke kot tudi ostre in glasne, zato je res vsestranska. Jasno je, da je trobenta pomembna članica velikih simfoničnih in pihalnih orkestrrov, lahko pa jo opazimo tudi v različnih zasedbah v jazzu, v narodno-zabavnih ansamblih, v »latino bendih«, v pop glasbi, v različnih balkanskih trobilnih skupinah in še drugje. Poleg »klasične uporabe« v simfoničnem orkestru je večja in zelo pomembna veja tudi jazz.

»Ne boj se napak, ker jih ni«

Kot nam pove že citat Milesa Davisa (največjega predstavnika bebopa), v jazzu »ni napačnih tonov«, saj je zelo svoboden in temelji na improvizaciji in osebnem izrazu. V jazzu lahko trobentač nastopa kot solist ali član malih ali velikih komornih zasedb in big bandov. V big bandu se trobenta uporablja za izvajanje različnih glasbenih stilov. Zasedba big banda je praviloma sestavljena iz štirih trobent. Prva trobenta (angl. screamer, kar bi dobesedno prevedli kot »kričič«) je specializiran trobentač za visok register in zveni zelo svetlo ter prodorno. Druga trobenta (angl. lead trumpet) igra praviloma vse sole in improvizira.

Tretja in četrta trobenta pa polnita akorde v harmonsko celoto. Jazz je poleg klasike najboljše zvrst za ta inštrument.

Eden od najbolj znanih big bandov: big band Duka Ellingtona

Poznamo več vrst dušilcev:

Dušilci: Posebno zanimivo pri igranju jazzja je, da za spreminjanje svojega tona trobentači uporabljajo različne in raznovrstne dušilce. Dušilec ali sordino (angl. mute) je pripomoček, ki ga vstavimo v odmevnik trobente in se uporablja za spreminjanje barve zvoka.

STRAIGHT MUTE – barva zvoka je ostrejša in prodornejša.

HARMON MUTE – uporaben predvsem zaradi zanimivega »wah-wah« efekta. Najprej ga je uporabljal Miles Davis in zaradi njega je ta dušilec postal popularen.

Znani predstavniki te zvrsti so **Miles Davis** (glavni predstavnik, »oče« bebopa), **Dizzy Gillespie** (eden najvidnejših jazz trobentačev vseh časov), **Louis Armstrong** (ikona dixielanda, znan tudi po vokalnih uspešnicah in raskavem glasu), **Wynton Marsalis** (izjemno

uspešen v klasiki, glasbeno pot nadaljeval v jazzu), **James Morrison** (multiinstrumentalist in svetovno znan solist), **Arturo Sandoval** (jazz solist kubanskega rodu, dobil je 10 grammyjev), **Harry James**, **Doc Severinsen**, **Maynard Ferguson** in mnogo drugih.

Krilni rog in kornet: Tako kot že omenjeno, se v klasični glasbi uporabljajo različne vrste trobente (pikolo, C-trobenta, Es-trobenta, nemška trobenta) in s tem se spoprijema tudi jazz. Posebno mesto v jazzu ima »flugelhorn« (slovensko krilnica ali krilni rog), ki ima značilen, poseben žameten in mehak zvok. Uporablja se večinoma v baladah. Veliko pa se je (sploh v preteklosti) v jazzu uporabljal tudi kornet, ki je po zvoku nekako mešanica trobente in flugelhorna.

Paše h goveji župci ...

Kdo izmed vas ne pozna znane pesmi *Na Golici*? Ali mogoče krasnega znanega napeva *Tam, kjer murke cveto*?

Temu nekateri pravijo »oberkrain«, pravi slovenski izraz za to pa je **narodno-zabavna glasba**. In ta ne bi bila to, kar je, brez bratov Avsenik in njunega odličnega ansambla. Poznamo različne sestave ansamblov, vendar trobenta v večini nastopa v kvintetu s klarinetom, klavirsko harmoniko, kitaro in baritonom. Naši narodnozabavni sceni pa konkurirajo tudi ansambli iz Nemčije, Avstrije in Švice, kjer je trobenta še posebej priljubljen inštrument.

Znani trobentači narodnozabavnih ansamblov so Franc Košir (Ansambel bratov Avsenik), Ivan Žan Prešeren (Alpski kvintet), Franc Kompare (Ansambel Marela) in še mnogo drugih ...

Domače je pa le domače ...

Kot že omenjeno, poleg vidnejših svetovnih predstavnikov, ki so pisali za trobento in trobento v komornih skupinah (Giuseppe Torelli, Georg F. Händel, A. Vivaldi, J. N. Hummel, J. Haydn), so k pomembni vlogi v razširjanju tega inštrumenta na Slovenskem prispevali tudi **slovenski skladatelji**. Najbolj znani so Pavel Šivic (štiri skladbe za trobento in klavir), Darijan Božič, Ivo Petrič, Pavel Mihelčič ... Za komorne trobilne zasedbe sta veliko pisala tudi Jože Privšek, vsem znan po zimzelenih melodijah, ter slovenski pozavnist in dirigent Big Banda RTV Slovenija Lojze Kranjčan.

Poleg skladateljev pa se za popularnost trobente na Slovenskem lahko zahvalimo Slovenski filharmoniji, osrednji slovenski glasbeni ustanovi z bogato tradicijo v evropskem merilu. Pod njenim okriljem delujeta Orkester Slovenske filharmonije in Zbor Slovenske filharmonije.

ris Šinigoj, po njem pozavnist Stanko Vavh ter tubist Darko Rošker (v najzgodnejši zasedbi pa tubist Boris Gruden). Zasedbi sta večkrat dopolnila trobentača Tibor Kerekeš in Matej Rihter. Svojo kakovost so potrdil tudi z uspehom na *Tekmovanju Mauricea Andréja* v Parizu ter na številnih koncertih in turnejah v tujini (Avstrija, Italija, Nemčija, Španija, Rusija in ZDA). Njihov repertoar je obsegal tako skladbe renesanse, baroka in romantike kot tudi ragtime in sodobna dela. Zelo so prispevali k slovenski ustvarjalnosti, saj so krstno izvedli številna, prav za njih napisana dela skladateljev Kreka, Ramovša, Petriča, Škerla, Mihelčiča, Privška in drugih ...

Slovenski kvintet trobil v najbolj znani zasedbi.

V želji po dodatnem komornem muziciranju in povečani zasedbi je leta 2002 nastal tudi znan **Trobilni ansambel Slovenske filharmonije** (TASF). Njegovi člani so seveda tudi člani matičnega orkestra. Med delovanjem je nanizal številne uspešne projekte, v sezoni 2015/2016 pa delovanje nadgradil s prvim samostojnim ciklom treh koncertov v dvorani Marjana Kozine v Slovenski filharmoniji. Njegovi člani so trobentači Tibor Kerekeš, Franc Kosem, Dejan Glamočak in Igor Konečnik; hornista Jože Rošker in Maja Burger Zgonc; pozavnista Domen Gantar in Wolf Hagen Hoyer ter tubist Janez Žnidaršič. V trobilnem ansamblu so pomemben del tudi tolkala, kjer se jim pridruži še tolkalist Matevž Bajde.

Jan Grčar

Trobente, horni, pozavne, tuba ... kup »pleha«!

Ko so se člani trobilne sekcije največjega simfoničnega orkestra odločili malo »osamosvojiti« in ustvariti svojo komorno zasedbo, je leta 1971 nastal zelo znan in najkvalitetnejši trobilni ansambel v Sloveniji: Slovenski kvintet trobil (The Slovene brass quintet). V najbolj znani

CUP MUTE – barva zvoka je mehkejša.

BUCKET MUTE – utiša in omehča zvok trobente.

zasedbi sta ga sestavljala solista orkestra Slovenske filharmonije in dolgoletna profesorja na Akademiji za glasbo, trobentača Anton Grčar in Stanko Arnold. Poleg njiju so bili v zasedbi najprej hornist Viljem Trampuš, nato hornist Boštjan Lipovšek, sprva pozavnist Bo-

Trobilni ansambel Slovenske filharmonije